



ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl soudcem Mgr. Kamilem Tojnerem v právní věci

žalobce: **S. P.**,
nar. ,
státní příslušnost: Ukrajina,
t. č. bytem ,

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra České republiky, Odbor azylové a migrační politiky**
sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7,

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 16. 3. 2020, č. j. MV-49402-2/OAM-2020,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 16. 3. 2020, č. j. MV-49402-2/OAM-2020, se ruší a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobce se domáhá zrušení v záhlaví uvedeného rozhodnutí žalovaného, jímž bylo zastaveno řízení o jeho žádosti o mezinárodní ochranu podle ustanovení § 11a odst. 3 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“).
2. Žalobce namítá, že žalovaný porušil § 3 zákona č. 500/2004 Sb. správního řádu (dále jen „správní řád“) ve spojení s § 2 odst. 4 správního řádu, neboť žalovaný nezjistil stav věci způsobem, o němž nejsou důvodné pochybnosti a v nezbytném rozsahu odpovídajícím okolnostem případu. Byl porušen dále § 50 odst. 2, 3 a 4 správního řádu, žalovaný si neopatřil dostatek podkladů pro vydání rozhodnutí a nevyšel tak ze spolehlivě zjištěného stavu věci, dostupné podklady hodnotil tendenčně. Došlo také k porušení § 68 odst. 3 správního řádu, rozhodnutí je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů, § 11a zákona o azylu, žalobce splňuje podmínky pro meritorní posouzení žádosti.
3. Žalovaný je podle žalobce povinen dbát zásad správního řízení podle správního řádu. Je jeho povinností zohlednit skutečnosti svědčící v žalobcův prospěch i neprospěch. Podklady mohou být hodnoceny podle vlastního uvážení žalovaného, avšak je třeba přihlížet ke všemu, co vyšlo v řízení najevo. Veškeré úvahy je třeba uvést do odůvodnění. Žádost měla být podle žalobce posouzena jako přípustná. Přestože žalobce již v minulosti několikrát žádal o udělení mezinárodní ochrany, nyní má za to, že uvedl nové skutečnosti, které žalovaný nevzal v potaz. Žalobci byla v minulosti amputována část levé nohy, kdy nyní čelí dalším zdravotním problémům s tímto souvisejícím. Má na levé noze infikovaný vřed a trpí na polyneuropatii. Dne 23. 7. 2019 měl naplánovanou operaci ve Švýcarsku, ale vzhledem k tomu, že byl na základě dublinského nařízení převzat zpět do ČR, byla operace zrušena a zdravotní sta se zhoršil. Pokud bude muset v řádu dnů vycestovat na Ukrajinu, hrozí, že bude žít na ulici v nedůstojných podmínkách, může i dojít k nenávratnému zhoršení zdravotního stavu, pokud mu nebude poskytnuta dostatečná zdravotní péče. Z judikatury ESLP vyplývá možné porušení čl. 3 Evropské úmluvy také samotným navracením nemocné osoby, přičemž nemusí jít jen o případ bezprostředního rizika úmrtí takové osoby. Kumulace nedostatku zdravotní a sociální péče v zemi původu, špatný zdravotní stav a hrozba propadu do chudoby musí být neslučitelné se zákazem špatného zacházení dle čl. 3 Evropské úmluvy. Žalobce je přesvědčen, že jsou naplněny důvody pro opětovné meritorní posouzení žádosti, neboť se domnívá, že uvedl relevantní nové skutečnosti v podobě zhoršeného zdravotního stavu. Tvrzené důvody jsou relevantní vzhledem k možnému udělení humanitárního azylu či doplňkové ochrany. Ohledně humanitárního azylu mohou důvody zvláštního zřetele spočívat ve špatném zdravotním stavu, délce pobytu na území ČR, míře integrace a neexistenci zázemí a dalších vazeb v zemi původu. Mezi případy, kdy je humanitární azyl udělován, patří právě případy těžké nemoci či těžkého zdravotního postižení, kdy návrat takové osoby by představoval významné problémy. Žalobce namítá, že rozhodnutí je nezákonné. Žalovaný podle něj dostatečně nezjistil skutkový stav. žalovaný uvedl, že posoudil důvody další opakované žádosti, konstatoval, že tyto porovnal se skutečnostmi tvrzenými v předešlých řízeních, podrobně je posoudil již v těchto řízeních. Podle žalobce žalovaný řádně neposoudil jeho žádost, neakceptoval jím tvrzené skutečnosti ohledně zhoršení zdravotního stavu. Základním předpokladem posouzení pakované žádosti je zjištění důvodů této žádosti a jejich porovnání s důvody uváděnými ve dřívějších řízeních. Toto žalovaný neprovedl, spokojil se se skutečností, že žalobce nepředložil lékařské zprávy. V takovém případě by však bylo na místě, aby žalovaný žalobce vyzval k odstranění vad žádosti či jejímu doplnění. žalobce disponuje lékařskými zprávami ze Švýcarska, ty žalovanému předložil k žádosti.

4. Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby. Má za to, že postupoval v souladu se zákonem o azylu a jednotlivými ustanoveními správního řádu, napadené rozhodnutí nepovažuje za vadné, nesprávné či nezákonné. Zjistil skutečný stav věci, případ posuzoval ve všech souvislostech, zabýval se všemi skutečnostmi, které žalobce v průběhu správního řízení uvedl, opatřil si potřebné podklady a objektivní informace pro rozhodnutí. Po jejich posouzení však žalovaný dospěl k závěru, že žádost o udělení mezinárodní ochrany byla zastavena dle § 11a odst. 3 zákona o azylu. Povinnost zjistit skutečný stav věci dle § 3 správního řádu má správní orgán pouze v rozsahu důvodů, které žadatel v průběhu správního řízení uvedl. Správní orgán trvá na tom, že vycházel ze spolehlivě zjištěného skutečného stavu. Žalobce měl možnost do žádosti uvést veškeré relevantní důvody, jež jej vedly k opuštění vlasti a popsat všechny potíže, které ve vlasti měl. Aktuální žádost je již jedenáctou v pořadí. Žalobce v ní neuvedl žádné důvody, ani ty uvedené v řízeních předchozích, proto správní orgán aktuální žádost posoudil dle § 11a odst. 3 zák. o azylu a řízení o této žádosti zastavil. Provedl srovnání důvodů uplatňovaných žalobcem v průběhu všech postupně podávaných žádostí, přičemž je shledal prakticky shodnými. Výsledek provedeného srovnání žalobcem uváděných důvodů pak odůvodnil závěr správního orgánu o postupu dle ustanovení § 11a odst. 3 zákona o azylu. Případné nové skutečnosti tvrzené žadatelem o mezinárodní ochranu, které by vyloučily aplikaci citovaného ustanovení § 11a odst. 3 zákona o azylu, musí být vždy takového charakteru, že jde o podstatnou změnu okolností se vztahem k pronásledování nebo hrozbě vážné újmy a žadatel je musí uvést ve svém podání.
5. V replice žalobce uvedl, že nesouhlasí s konstatováním žalovaného, že neuváděl nové skutečnosti, které by svědčily o možném pronásledování nebo vážné újmě. Nerozporuje, že jeho žádost je již několikátá v pořadí, zdůrazňuje ale zhoršení zdravotního stavu, kdy tyto skutečnosti jsou žalovanému známy, avšak nezabýval se jimi. Neřešil žalobcův zdravotní stav. Žalobce doplnil lékařskou zprávu ze dne 26. 5. 2020. Žalovaný odkázal na zprávy týkající se bezpečnostní situace na Ukrajině, avšak vyvstává otázka, do jaké míry byly tyto zprávy hodnoceny ve vztahu k individuální situaci žalobce. Rozhodnutí j nezákonné a nepřezkoumatelné. Ve svém dalším vyjádření žalobce navrhl jako důkaz lékařskou zprávu popisující závažnost jeho zdravotního stavu (únor 2021). Vyjádřil obavy, že mu na Ukrajině, kde není účasten zdravotního pojištění ani tam již dlouho nežije, nebude poskytnuta adekvátní lékařská pomoc. K tomu poukázal na report Světové zdravotnické organizace z roku 2018.
6. Městský soud v Praze přezkoumal napadené rozhodnutí a jemu předcházející řízení a po zhodnocení uvedených skutečností dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.
7. Jádrem námitek žalobce je jeho nesouhlas s tím, že řízení o jeho další opakované žádosti bylo žalovaným podle § 11a odst. 3 zákona o azylu zastaveno. Žalobce s tímto postupem nesouhlasí, neboť je přesvědčen, že uvedl relevantní skutečnosti, které jsou důvodem pro opětovné meritorní posouzení žádosti – zhoršení zdravotního stavu.
8. Podle § 11a odst. 3 zákona o azylu platí, že *podal-li cizinec další opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany a nelze-li se s ohledem na předchozí řízení nebo podstatnou změnu okolností vztahujících se k možnému pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo k hrozbě vážné újmy podle § 14a důvodně domnívat, že by cizinec mohl být vystaven pronásledování, že mu hrozí vážná újma nebo že již splňuje důvody pro udělení azylu nebo doplňkové ochrany za účelem sloučení rodiny podle § 13 a 14a, ministerstvo řízení usnesením zastaví. Usnesení o zastavení řízení lze vydat do 10 dnů ode dne podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Ministerstvo usnesení o zastavení řízení doručí cizinci na místě nebo na adresu místa pobytu na*

území, byla-li cizincem při podání další opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany uvedena; jinak se usnesení o zastavení řízení uloží po dobu 10 dnů v azylovém zařízení, kde byl cizinec naposledy hlášen k pobytu, a oznámení o uložení písemnosti se vyvěsí na úřední desce v tomto azylovém zařízení. Podání žaloby proti usnesení o zastavení řízení nemá odkladný účinek.“

9. Ustanovení § 11a a následující zohledňuje situaci, kdy je žádost podávána žadatelem opakovaně, přičemž však cizinec neuvádí žádné skutečnosti či zjištění, a současně ani z úřední činnosti příslušného správního orgánu nejsou známy nové skutečnosti, které žadatel nemohl bez svého zavinění uvést již v předchozím řízení, a jež by svědčily o jeho možném pronásledování podle definice uvedené v tomto zákoně nebo hrozbě nebezpečí vážné újmy. Speciální postup pak upravuje odstavec 3 citovaného ustanovení, jež se užije v případě tzv. další opakované žádosti, tj. třetí a další v pořadí, podané po zamítnutí opakované žádosti. Je-li na základě předchozích řízení či s ohledem na absenci podstatných změn okolností vztahujících se k pronásledování či hrozbě vážné újmy možné se domnívat, že jim cizinec nebude vystaven, správní orgán řízení usnesením zastaví. Jelikož v případě žalobce se jedná v pořadí již o jedenáctou žádost o udělení mezinárodní ochrany, jde o tzv. další opakovanou žádost, přičemž tak platí přísnější podmínky ve smyslu zmíněného § 11a odst. 3 zákona o azylu. Aby mohla být žádost meritorně posouzena, bylo třeba, aby se bylo možné domnívat, že se s ohledem na předchozí řízení nebo podstatnou změnu okolností vztahujících se k možnému pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo k hrozbě vážné újmy podle § 14a důvodně domnívat, by mohl být vystaven pronásledování, že mu hrozí vážná újma nebo že již splňuje důvody pro udělení azylu nebo doplňkové ochrany za účelem sloučení rodiny podle § 13 a 14a. Takové skutečnosti však žalovaný neshledal, a proto řízení o žádosti žalobce zastavil.
10. Přestože soud dle § 75 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, (dále jen „s. ř. s.“) napadené rozhodnutí a jemu předcházející řízení posuzuje v mezích uplatněných žalobních bodů a vychází ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu, není takový postup bezvýjimečný a za určitých okolností může dojít k prolomení tohoto principu. Konkrétně jde o situaci, kdy je v souladu s čl. 10 Ústavy přímo aplikován čl. 2 a 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Dle usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 11. 2016, č. j. 5 As 104/2013 -46: *„je třeba pod úhlem mezinárodněprávní zásady ‚non-refoulement‘ vykládat tak, že stanoví závazek České republiky nevystavit žádnou osobu, jež podléhá její jurisdikci, újmě, která by spočívala v ohrožení života či vystavení mučení nebo nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání, a to např. tím, že bude vyhoštěna či v důsledku jiných okolností donucena vycestovat do země, kde by jí taková újma hrozila.“*
11. Ve zde řešené věci je konkrétně třeba zohlednit, že v zemi původu žalobce došlo po vydání rozhodnutí k významné změně poměrů, kdy v zemi probíhá válečný konflikt, přičemž tato skutečnost je nesporná a obecně známá. Za aktuální situace na Ukrajině by mohl být návrat žalobce na Ukrajinu v rozporu se zásadou non-refoulement.
12. Závěr žalovaného zahrnuje mj. posouzení bezpečnostní situace v zemi v rámci hodnocení otázky možné podstatné změny okolností. Žalovaný při posouzení této otázky vycházel z Informace OAMP MV ČR Situace na Ukrajině ze dne 25. 4. 2019. Tato informace o zemi, kterou žalovaný disponoval v době rozhodování, však nemohla reflektovat současnou situaci v zemi, kde aktuálně probíhá válečný konflikt, který zasahuje celé území Ukrajiny. Za nynější situace je zjevné, že nelze Ukrajinu považovat za bezpečnou zemi.

13. K tomu soud odkazuje na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu č. j. 1 Azs 36/2022 – 31, ze dne 24. 3. 2022, v němž uvedl: „Při soudním přezkumu se přitom soud k námitce neaplikovatelnosti § 16 odst. 2 zákona o azylu zabývá kromě existence vyvratitelné domněnky, že pro daného žadatele země původu není bezpečná, také tím, zda daná země splňuje jednotlivá kritéria bezpečnosti, jak je vymezuje Příloha I procedurální směrnice a § 2 odst. 1 písm. k) zákona o azylu. Zkoumá také, zda informace o zemi původu založené ve správním spisu dokládají, že tato země skutečně splňuje kritéria bezpečnosti. Dle všeobecně známých informací o změně bezpečnostní situace na Ukrajině je zřejmé, že v zemi dochází k hrozbě z důvodu svévolného násilí v případě mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, a celé území Ukrajiny proto nadále nesplňuje jedno z kritérií bezpečnosti. Informace o zemi původu založené ve spise a pocházející z dubna a srpna 2020 z logiky věci (neboť napadené rozhodnutí i napadený rozsudek byly vydány před počátkem války, která zasáhla celé ukrajinské území) nemohou dokládat, že Ukrajina tato kritéria splňuje. Nemůže proto obstát teze, že Ukrajina je bezpečnou zemí původu (k tomu obdobně rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 3. 2022, č. j. 10 Azs 537/2021 - 31). Nic na tom nemění ani skutečnost, že její území se s výjimkou poloostrova Krym a částí Doněcké a Luhanské oblasti pod kontrolou proruských separatistů nachází na seznamu bezpečných zemí původu stanovených ve vyhlášce č. 328/2015 Sb. Je na žalovaném, aby vyhlášku novelizoval. Ostatně čl. 37 odst. 2 procedurální směrnice ukládá členským státům zajistit pravidelný přezkum situace ve třetích zemích označených jako bezpečné (a § 86 odst. 4 zákona o azylu stanoví, že žalovaný je povinen přezkoumat seznamy zemí stanovené vyhláškou nejméně jedenkrát v kalendářním roce).
14. S ohledem na změnu bezpečnostní situace, která je všeobecně známou skutečností, a ke které soud přihlédl, přestože nastala až po vydání rozsudku krajského soudu, neboť stěžovatelčin nucený návrat do země původu by mohl být v rozporu se zásadou non-refoulement, bude nyní povinností žalovaného, aby se žádostí stěžovatelky meritorně zabýval. Není tedy nadále na místě, aby postupoval podle § 16 odst. 2 zákona o azylu, neboť Ukrajinu již nelze považovat za bezpečnou zemi původu. Nejvyšší správní soud nepředjímá, jak žalovaný žádost meritorně posoudí, přestože existence důvodných obav z hrozby vážné újmy v podobě vážného ohrožení života civilisty nebo jeho lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu odůvodňuje (při splnění dalších podmínek) udělení doplňkové ochrany podle § 14a ve spojení s § 14a odst. 2 zákona o azylu.“
15. Citované rozhodnutí se sice vztahuje k zamítnutí zjevně nedůvodné žádosti podle § 16 odst. 2 zákona o azylu, avšak závěry ohledně hodnocení Ukrajiny jako bezpečné země, jsou plně relevantní i pro zde řešenou věc. Soud tak má za to, že návrat žalobce by mohl být v rozporu s mezinárodními závazky, konkrétně zásadou non - refoulement. Nyní proto bude povinností žalovaného, aby se žádostí žalobce zabýval meritorně ve smyslu výše uvedeného. Vzhledem k tomuto závěru se soud blíže nezabýval námitkou žalobce o tom, zda jsou relevantní jím tvrzené skutečnosti ohledně zhoršení jeho zdravotního stavu, o nichž se domnívá, že jde o relevantní skutečnosti ve smyslu § 11a odst. 3 zákona o azylu. Soud proto ani neprováděl důkaz žalobcem předloženými lékařskými zprávami, neboť dané by bylo s ohledem na výsledný závěr již nadbytečným.
16. Soud z důvodů shora uvedených napadené rozhodnutí zrušil podle § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s. z důvodu, že skutkový stav, který vzal správní orgán za základ napadeného rozhodnutí, vyžaduje zásadní doplnění, a věc podle § 78 odst. 4 s. ř. s. vrátil žalovanému k dalšímu řízení, kdy žalovaný je vázán výše vysloveným názorem soudu.

17. Výrok o nákladech řízení je odůvodněn ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s., žalobce byl úspěšný, avšak žádné náklady řízení mu nevznikly. Žalovanému náhrada nákladů nenáleží.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud. Pokud svým významem kasační stížnost podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, odmítne ji Nejvyšší správní soud pro nepřijatelnost (§ 104a odst. 1 s. ř. s.).

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Praze dne 13. 4. 2022

Mgr. Kamil Tojner, v. r.
soudce